

ПРОЄКТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

СОЦІОЛОГІЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність

Другий магістерський рівень
Магістр
05 «Соціально-поведінкові науки»
054 «Соціологія»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

_____ / _____

(протокол № _____ від «_____» 2023р.)

Ректор _____ / _____

(наказ № _____ від «_____» 2023р.)

Запоріжжя 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми:

1. Катаєв С.Л., доктор соціологічних наук, професор
2. Букреєва І. В., кандидат філософських наук, доцент
3. Афанасьєва Л.Ф., кандидат філософських наук, доцент
4. Глебова Н.І., кандидат соціологічних наук, доцент
5. Глинська Л.Ф., кандидат філософських наук, доцент
6. Калмичкова Б. здобувачка вищої освіти 515-ї групи

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів:

7. Семікін М.О., начальник відділу культури м. Мелітополь (*член групи розробників зі складу роботодавців (за згодою)*)
8. Орлов А.В., кандидат філософських наук, доцент, директор ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій» (*член групи розробників зі складу роботодавців (за згодою)*)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Орлов А.В., кандидат філософських наук, доцент, директор ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій»;

Гарант освітньої програми Букреєва І.В, доцент, канд. філософських наук

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017 р.			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт	05.01.2021			
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету		Протокол № 17 від 28.05.2020 р.	Протокол № від 2021 р.	Протокол № від 2023 р.
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Букреєва І.В	Букреєва І.В.	Букреєва І.В.	

**1. Профіль освітньої програми
«Соціологія муніципальної політики»**

1- Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Факультет інформатики, математики та економіки
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Обмеження щодо форм навчання	Очна, заочна
Освітня кваліфікація	Магістр з соціології
Кваліфікація в дипломі	Магістр з соціології
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська
Наявність акредитації	Акредитована Державною акредитаційною комісією МОН України. УД №08003159 від 08.01.2019 р.
Рівень програми	EQF-LLL -7 / QF-EHEA – Second cycle /HPK – рівень 7
Академічні права випускників	Можливість навчання за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Sotsiologiya-munitsipalnoyi-politiki.pdf
2 – Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
Обсяг освітньої програми ЄКТС Обсяг 120 кредитів	Обсяг освітньої програми магістра становить 120 кредитів ЄКТС, 2700 год. Обов'язкові освітні компоненти - 66 кредитів ЄКТС, 1980 год. З них: виробнича практика (з фаху) кредитів 12 ЄКТС (360 год.), підготовка та захист дипломної (кваліфікаційної) роботи 6 кредитів ЄКТС (180 год.) Вибіркові освітні компоненти - 24 кредити ЄКТС, 720 год. Термін навчання 1 рік, 4 місяців
3 – Мета освітньої програми	
Розвинути науково-дослідницькі навички з аналізу, моделювання соціальних процесів у територіальних громадах, сформуванню системний підхід до розуміння територіальної спільноти як складного соціокультурного феномену	
4 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Об'єкти вивчення: Суспільство як соціальна система (соціальна взаємодія на макро-, мезо- та мікросоціальному рівні, зокрема соціальна диференціація та інтеграція, інституціоналізація, відтворення й трансформація соціальної структури та культури, соціальний вплив на формування особистості, соціальні проблеми та конфлікти); Муніципальне управління - діяльність місцевого самоврядування, що спрямована на задоволення інтересів територіальної спільноти, здійснювана через муніципальне господарство Теоретичний зміст предметної області: муніципальне управління, територіальна спільнота; соціальні групи, соціальні явища і процеси;

	<p>соціальні структури та нерівності; соціальні практики; соціальні інститути та організації; соціальне прогнозування та моделювання.</p> <p>Основні поняття: суспільство, соціальна система, соціальні процеси та зміни, соціальна взаємодія, соціальний факт, громадська думка, соціальні інститути та організації, муніципальне управління, територіальна спільнота; сталий розвиток; соціологічне дослідження.</p> <p>Методи: загальнонаукові, інформаційні; широкий спектр методів збору й аналізу соціологічної інформації (анкетне опитування, глибинне інтерв'ю, фокус-групи, кейс-стаді тощо); використання математико-статистичних методів та спеціалізованого програмного забезпечення SPSS, а також сучасних інформаційно-комунікативних технологій для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>Інструменти й обладнання: технічне обладнання (комп'ютер, проектор, прикладні програми), сучасні інформаційні пошукові ресурси, застосовувані в соціологічній діяльності.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Практико-орієнтований підхід, заснований на співробітництві під час практичної підготовки з міжнародними програмами і партнерами, органами влади, бізнесом, аналітичними центрами та громадськими організаціями;</p> <p>-студентоорієнтований підхід, спрямований на розвиток особистих професійних здібностей, участі в програмах академічної мобільності, розкриття креативності, формування навичок до самонавчання та самоаналізу, розвиток емоційного та культурного інтелекту;</p> <p>-етикоорієнтований підхід, що ґрунтується на засвоєнні та дотриманні принципів академічної доброчесності та професійної етики.</p> <p>Програма виконується як в академічному, так і в активному дослідницькому середовищі. Освітня програма надає можливості наукового та професійного зростання на базі Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького під час реалізації соціологічних досліджень та проектної діяльності.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Програма спрямована на професійну діяльність соціолога-практика в сфері управління соціальними процесами, зокрема на місцевому та регіональному рівнях, який є компетентним:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організувати, проектувати, реалізувати та представляти результати соціологічних досліджень; - аналізувати виклики та тренди соціальнокультурних, економічних, політичних явищ та процесів, розробляти обґрунтовані моделі їхнього розвитку; - реалізувати фахові компетентності в просторі соціологічного супроводу, в сферах управління та стратегічного планування в партнерстві з державними, муніципальними, громадськими та приватними стейкхолдерами; - здійснювати фахову діяльність на засадах професійної етики та академічної доброчесності
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма спрямована на формування у здобувачів культури креативної та навчально-дослідницької спільноти і реалізує два ключові вектори: - вивчення міста в його цілісності як соціокультурного феномену із власними фазами розвитку, з урахуванням новітніх тенденцій і розробок;</p> <p>- практичне засвоєння і впровадження у професійній діяльності компетентностей з проектування, моделювання соціальних процесів, проектів у сфері муніципального партисипативного управління.</p>
<p>5 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	

Придатність працевлаштування випускників	до 2442.2 Соціолог 2446.2 Соціальний аудитор 2419.3 Спеціаліст державної служби 2442.1 Молодший науковий співробітник (соціологія) 2442.1 Молодший науковий співробітник консультант (соціологія) 1483 Менеджер (управитель) у соціальній сфері 1475.4 Менеджер (управитель) із зв'язків з громадськістю 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях) 2443.2 Експерт із суспільно-політичних питань 2433.2 Аналітик консолідованої інформації Основна сфера зайнятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації зайнятості Міжнародної організації праці (Administration Professionals, Sales, Marketing and Public Relations Professionals, Social and Religious Professionals)
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти
6 – Викладання та оцінювання	
Викладання навчання	та Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід; лекції, семінари, самостійна робота з підручниками, науковими публікаціями та онлайн-ресурсами, консультації, підготовка дипломних (кваліфікаційних) робіт, проходження виробничої практики
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності. Основним видом контролю знань, умінь, навичок та способів їх застосування є поточний, модульний, підсумковий контроль (заліки, письмові та усні екзамени).
7 – Програмні компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси. СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти. СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію. СК04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень. СК05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проектів українською та іноземною мовами. СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми. СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями. СК 9. Здатність аналізувати факти та явища, які впливають на формування міського середовища

	СК 10. Здатність використовувати крос-секційні та моніторингові дослідження у вивченні суспільних змін
8 – Нормативний зміст підготовки магістра, сформульований у термінах результатів навчання	
<p>ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.</p> <p>ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.</p> <p>ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.</p> <p>ПР04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.</p> <p>ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.</p> <p>ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>ПР07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.</p> <p>ПР08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>РН 10. Здатність аналізувати соціально значущі проблеми та процеси з метою прийняття відповідних рішень для соціального проектування та прогнозування розвитку міста.</p> <p>РН 11. Використовувати головні методи аналізу регіональних та місцевих проблем та технології їх вирішення, які необхідні в дослідницькій діяльності соціолога, в його роботі в муніципальних, громадських та політичних інститутах, в консалтингових та ін. структурах.</p> <p>РН 12. Розробляти схеми і методики аналізу (моніторингу) системи міського управління, ситуації міста тощо; формулювати місію і стратегічні пріоритети розвитку міста.</p>	
9 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Навчальний процес забезпечують доктори та кандидати наук, доценти
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальний процес 100% проводиться у спеціалізованих кабінетах з комп'ютерним та програмним забезпеченням (13, на базі Celeron 1800, IBM SPSS Statistik 23)
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний процес 100% забезпечений бібліотечними фондами науково-методичної літератури, методичними вказівками до лабораторних та семінарських занять, методичними рекомендаціями щодо самостійного опрацювання, фаховою літературою, методичним забезпеченням магістерських робіт та електронними посібниками
10- Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Відповідно до договору №474 між Мелітопольським державним педагогічним університетом ім.Б.Хмельницького та Східноєвропейським національним університет ім.Л.Українки студенти спеціальності 054 «Соціологія» можуть проходити виробничу практику у Лабораторії соціологічних досліджень при факультеті соціальних наук Східноєвропейським національним університет ім..Л.Українки
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість кредитної академічної мобільності у ЗВО країн ЄС
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Ліцензія на навчання іноземних здобувачів Вищої освіти за спеціальністю Соціологія в межах ліцензійного обсягу на вакантні місця Протокол АК No 117 від 30 червня 2015 р. (наказ МОН України від 03.07.2015 No1683-л)

**2. Перелік компонентів освітньої програми «Соціологія муніципальної політики»
та їх логічна послідовність**

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
ОК 01	Сучасна соціологічна наука у емпіричному вимірі	4	іспит
ОК 02	Дослідницький дизайн та методологія соціологічних досліджень міста	7	іспит
ОК 03	Новітні методи збору та аналізу інформації в соціології	5	іспит
ОК 04	Практикум зі стратегічного розвитку міста	5	залік
ОК 05	Теорія і практика муніципальної політики	4	залік
ОК 06	Підготовка підсумкових документів дослідження	4	Іспит
ОК 07	Соціологія сучасного муніципального менеджменту	4	Іспит
ОК 08	Соціальний капітал муніципальних спільнот	3	Іспит
ОК 9	Участь громадськості у процесі прийняття рішень на місцевому рівні	3	Іспит
ОК 10	Технології публік рілейшенз у системі місцевого самоврядування	4	Іспит
ОК 11	Соціальна та інформаційна безпека міста	4	Залік
ОК 12	Іноземна мова для академічного спілкування	4	Іспит
ОК 13	Виробнича практика (з фаху)	9	Залік
ОК 14	Атестація (підготовка та захист кваліфікаційної роботи)	6	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66,0 кредитів ЄКТС, 1920 год.	

Вибіркові освітні компоненти			
ВК 01		4	Залік
ВК 02		4	Залік
ВК 03		4	Залік
ВК 04		4	Залік
ВК 05		4	Залік
ВК 06		4	Залік
ВК 07		4	Залік
ВК 08		4	Залік
ВК 09		4	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів		24 кредитів ЄКТС, 720 год.	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90 кредитів ЄКТС, 2700 год.	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до підготовки та процедури публічного захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи	Кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням здобувача, яка підлягає обов'язковій перевірці на плагіат. Передбачає здобуття компетентностей до розв'язання складних спеціалізованих задач у галузі соціології, які характеризуються комплексністю та невизначеністю, передбачають застосування теорій та методів соціологічної науки, демонстрацію компетентностей на рівні аналізу соціальних процесів і явищ, систематизації результатів досліджень, формулювання висновків. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. Захист кваліфікаційної роботи проходить публічно на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького функціонує система забезпечення якості вищої освіти, яка діє згідно Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Система якості вищої освіти передбачає здійснення таких заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

Національні нормативно-правові акти

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556 VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145> - 19]
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» - [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145> - 19]
3. Постанова Кабінету Міністрів України в ід 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266> - 2015 - п]
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341>- 2011 - п]
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>]

6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentivbolonskohoprotsesu.html?start=80>

Міжнародні документи

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) // URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>; <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
3. QF ЕНЕА 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) // URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 // URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.
5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 // URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ЗК 1	+					+	+		+					+
ЗК 2		+											+	+
ЗК 3			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 4							+			+		+		
ЗК 5				+				+					+	
ЗК 6			+	+	+	+				+			+	
СК 1	+		+				+		+	+	+		+	+
СК 2							+	+	+	+			+	+
СК 3			+					+			+		+	+
СК 4						+		+	+	+			+	+
СК 5				+			+		+	+	+	+	+	+
СК 6		+	+	+		+	+	+			+		+	+
СК 7			+		+					+	+			+
СК 8					+		+		+			+		
СК 9				+	+				+	+	+		+	+
СК 10			+		+				+	+	+		+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
PH 1	+					+			+				+	+
PH 2		+	+				+	+						+
PH 3				+	+	+			+	+			+	
PH 4					+		+	+	+					+
PH 5			+	+	+	+		+		+			+	+
PH 6												+	+	
PH 7					+	+	+	+						
PH 8	+		+	+		+	+			+		+	+	+
PH 9								+	+				+	+
PH 10			+		+		+		+	+	+		+	+
PH 11					+			+		+	+		+	+
PH 12					+			+		+	+		+	+